

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Nødvendige kritiske røster

Det var befriende at høre såvel direktør Morten Stig Christensen som formand Per Rasmussen fra Dansk Håndbold Forbund (DHF) tage bladet fra munden i danske medier i begyndelsen af juni, da de vendte hjem fra den skandaløse kongres i det internationale håndboldforbund, hvor egypteren Hassan Moustafa sikrede sig endnu en enevældig præsidentperiode.

De to ledere brugte ord som 'kaotisk', 'katastrofalt' og 'parodi', men håndbolden er næppe hverken værre eller bedre end så mange andre internationale specialforbund. Det prisværdige ved DHF-ledernes kritik er, at de overhovedet tør fremsætte den offentligt.

For få år siden var danske volleyballledere skræmt til døde mod at fremsætte offentlig kritik af den tidligere volleyballdiktator Rubén Acosta, der sammen med fru Malu havde skabt et veritabelt operettediktatur, som tillod dem at fylde egne lommer med millionbeløb.

Omvendt er det også uheldigt, at kritikken fra DHF-ledelsen først kommer nu. Det har ikke krævet nogen stor indsats at opdage uregelmæssighederne i håndboldfaraoens rige. Det kan undre, at et stort og vigtigt dansk specialforbund ikke har gjort mere for at undersøge og præge 'markedet' i håndboldverdenen, hvor DHF alt andet lige er en sportslig og økonomisk stormagt, der tilmed skubber hårdt på for offentlige millioninvesteringer i arenaer og eventpuljer for at trække et fremtidigt VM i håndbold til landet.

Danmarks Idræts-Forbund har en ge-
fortsættes...

Indhold:

- Sporten må ruste sig mod korruption
- Idrætten kan bekæmpe brådne kar
- Korruption gennemsyner idrætten
- Dopingkamp ind i etisk gråzone
- Sportsøkonomi på kant af afgrunden
- Interview med Dick Pound
- Nyt i vidensbanken

Foto: Pajfaro

Sporten må ruste sig mod svindel og korruption

Kommentar: Den internationale sports dopingproblemer er kun en forsmag på, hvordan massiv korruption, svindel og manipulation kan undergrave international idræt, hvis ikke lande som Danmark får paraderne mere op.

Af Henrik H. Brandt og Søren Bang, Idan

Man forlod sjældent prædikenerne i opløftet stemning, da Coventrys enorme katedral i dagene 8.-12. juni udgjorde rammen for den sjette udgave af den kritiske internationale idrætskonference 'Play the Game'.

Den danske organisation, Play the Game, er ildeset i mange af den internationale sportsverdens etablerede organisationer for at kaste lys på skyggesiderne i international idræt. Derved bryder Play the Game mange sportsorganisationers tradition for at ordne tvivlsomme affærer internt 'i familien'.

Play the Games formål er at konfrontere sportsorganisationernes mangel på gennemsigtighed, ordentlig debatkultur og demokrati i håbet om at skabe en bedre sportsverden, men i Coventry stak advarselssignalerne ofte dybere end tidligere:

Man talte ikke kun om lidt dopingsnyd hist og lidt fiksede afstemninger pist. Mange oplæg handlede om massiv korruption i millionklassen, hvis ikke direkte

organiseret kriminalitet.

For 10-20 år siden kunne man som dansker grine lidt i skægget og tale om 'kulturforskelle', når internationale specialforbundspræsidenter på deres bedste cirkusengelsk nedtonede åbenlyse dopingskandaler og pamperi.

I dag synes ikke engang idrættens 'operettefyrster' altid, at det er sjovt længere, når den tunge, organiserede kriminalitet i takt med de voksende pengestrømme i international idræt i stigende grad retter blikket mod sporten.

Forsvarsløs sport

Mange af sportens organisationer mangler fundamentalt evnen til at forsvare sig selv.

Den svenskfødte amerikanske håndboldleder Christer Ahl er efter 32 år i 'Playing Rules and Referees Commission' i det internationale håndboldforbund (IHF) netop udrenset af den berygtede egyptiske præsident, Hassan Moustafa. Ifølge Christer Ahl mangler mange sportsledere fra lande med velfungerende sportssystemer

fortsættes...

nerel målsætning om at skaffe mere dansk indflydelse i international idræt, og det bør være en del af hjemmearbejdet at forstå, hvordan den internationale sportsverden er skruet sammen på godt og ondt.

Sagen er i al sin gru, at korruption, match-fixing, menneskehandel med mindreårige spillere, økonomisk uansvarlighed, systematisk doping og grænseløst sløseri med udgifterne til megaevents og internationale sportsbegivenheder også påvirker den hjemlige idræts mulighed for succes både på og uden for banen.

I sidste instans mister idrætten sin status som 'en god sag', der er værd at støtte med offentlige tilskud til eliteidræt, internationale sportsbegivenheder, opvisningsfaciliteter osv., hvis international idræt bliver synonym med doping, korruption og svindel.

Vi er nok ikke så langt fra et sådant skrækscenario, som mange tror. Sportens stigende økonomiske og politiske betydning har mangedoblet det interne og udefrakommende pres på sportsverdenen.

Forhåbentlig kan dette nyhedsbrev baseret på Play the Game-konferencen i Coventry den 8.-12. juni yde et lille bidrag til at få dansk idræt mere ind i kampen. Som et af verdens rigeste og mindst korrupte lande har dansk idræt en klar forpligtelse til at engagere sig mere kvalificeret i udviklingen, end det er sket hidtil. Det er en simpel nødvendighed.

Danske initiativer som Play the Game gør en forskel, men der skal mere til. En målrettet dansk indsats mod eksempelvis korruption, manglende demokrati og match-fixing i international idræt vil faktisk kræve mindst de samme ressourcer som den mere veletablerede indsats mod doping.

Foto: Play the Game / Jens Åstrup

Tour de France-vinderen Greg Lemond har i dag mistet tilliden til den sport, han selv dominerede.

'beredskabet til at tro', at de kan have i en international organisation med ledere eller kolleger med lyssky hensigter.

Samtidig hersker en udbredt ligeegyldighed på nationalt niveau over for begivenhederne i de internationale forbund – i hvert fald indtil den dag manipulationerne rammer i egne rækker. Men desværre skal man ikke søge længe efter tvivlsomme personer eller affærer i omkredsen af mange internationale sportsorganisationer for at konstatere, at der i læ af idrættens 'gode sag' ofte foregår direkte korruption eller hvidvaskning af penge.

Nye udfordringer

En af de synligste udfordringer for international sport er match-fixing. Det illegale spillemarked i Asien er alene større end det legale vestlige spillemarked, og illegale spillesyndikater, som allerede har ødelagt professionelle ligaer i mange asiatiske lande, kaster i stigende grad deres kærlighed på sport i den vestlige verden.

I marts 2005 betegnede FIFA-præsident Sepp Blatter den tyske match-fixing-skandale om dommeren Robert Hoyzer som en 'one off case'. Siden er opmærksomheden omkring match-fixing vokset dag for dag, og præsidenten for de europæiske professionelle fodboldligaers sammenslutning (EPFL), Emanuel Macedo de Medeiros, betegnede i Coventry bramfrit match-fixing som en 'udfordring af monumentale proportioner'.

Om fodbolden og andre sportsgrene er parat til at møde udfordringen er en anden sag. Direktøren for den australske antidopingkommission, Richard Ings, berettede

i Coventry om, hvordan han tidligere var med til at efterforske match-fixing i international tennis, hvor det internationale spillemarked i herretennis alene anslås til at være på 50 mia. dollars om året.

I et forsøg på at bekæmpe match-fixing-problemerne i tennis er det i dag sådan, at spillere kan suspenderes, hvis de ikke giver efterforskerne adgang til private kontoudskrifter og udskrifter over telefonopkald, hvis der opdages mistænkelige spillemønstre på deres kampe. I betragtning af fodboldens tilbageholdenhed i forhold til whereabouts-systemet i antidopingkampen og den stigende bekymring for krænkelse af atleternes privatliv, kan det vise sig svært at udbrede sådanne krav til fodbold og andre sportsgrene.

Misbrug af megaevents

De største megaevents med deres uantastelige fascination og evne til at aktivere masserne danner efterhånden endnu et skandaløst mønster:

Der er tradition for store budgetoverskridelser ved den slags lejligheder, men efterhånden er beløbene nået op i vanvittige summer. OL i Vancouver, OL i London, VM i fodbold i Sydafrika, EM i fodbold i Ukraine/Polen står næst i rækken af megaevents, der løber økonomisk af sporet.

Modellen er simpel: Først pisker fortællerne for buddene på de store events i en blanding af eufori og naivitet en stemning op om megabegivenheden som nationens kommende genrejsning. Derefter eksploderer budgetterne. Mens skatteyderne får tildelt regningen for at redde den nationale prestigesag, der løb økonomisk af sporet,

ET GODT TIP

Find oplæg hos Play the Game

De fleste af oplæg fra Play the Game-konferencen, som omtales i dette nummer kan ses som videoklip eller power point-præsentationer på hjemmesiden www.playthegame.org.

>> IDAN ARRANGERER

Foto: Malmö Arena

Besøg Malmö Arena med Idan

Idan inviterer danske kommuner og andre interesserede til miniseminar med rundvisning i Øresundsregionens største multiarena, Malmö Arena, den 27. august.

Drømmen om en multiarena har stået centralt i den idrætspolitiske debat i Danmark gennem flere år. Men mens drømmen om det store prestigebyggeri endnu ikke er realiseret i Danmark, kunne Malmö tage sin multiarena i brug i november sidste år. Fra næste år, når Hyllie station åbner i Malmö, vil 324 tog med ca. 20 minutters køretid til København H stande på arenaens dørtrin hvert døgn. Arenaen har sikret sig værtskabet for det næste VM i herrehåndbold, der afholdes i Sverige i 2011.

Malmö's prestigebyggeri med plads til 12.500 tilskuere til sportsarrangementer, over 3000 restaurantpladser, 370 toiletter og 72 loger har nu gjort sig de første erfaringer, og samtidig sker der i Sverige akkurat som i Danmark en udvikling, hvor en lang række kommuner bygger mellemstore arenaanlæg med plads til 3000-7000 tilskuere.

Det er baggrunden for, at Idan er gået sammen med det svenske rådgivningsfirma Arenaprojekt om at arrangere et miniseminar i Malmö Arena den 27. august. Seminaret byder på en rundvisning i den gigantiske arena samt oplæg fra tre svenske oplægsholdere.

Direktør Sven-Åke Wikers fra Arenaprojekt vil fortælle om de svenske erfaringer med projektering af arenaer fra de første ideer til det færdige projekt. Arenaprojekt har fungeret som rådgivere fra den tidligere projektfase til det færdige byggeri på en lang række større arena- og stadionbyggerier i Sverige.

Jan Lövgreen fra WSP Byggprojektering vil fortælle om de konstruktionsmæssige aspekter af store arenaer. Han har været involveret i en lang række sådanne byggerier.

Endelig vil administrerende direktør Karin Mårtensson fra Malmö Arena fortælle om de foreløbige erfaringer med arenaens drift.

Hurtig tilmelding til arrangementet tilrådes, max. 30 deltagere. Pris for deltagelse er 800 kr. inkl. frokost/kaffe og konferencemateriale. Læs mere på idan.dk.

kan foretagsomme bagmænd ofte berige sig personligt på byggekontrakter og konsulentonorarer.

Det enorme pengespild forværres yderligere af, at de forhåbninger om fremme af idrætsdeltagelsen, som ofte legitimerer investeringerne i de store mega events, kun sjældent synes alvorlig ment.

Eksempelvis har breddeidrætten i England officielt måtte afgive 547 mio. pund i spillemidler for at medfinansiere det engelske OL. I Coventry kunne man på trods af dette høre formanden for breddeidrætten paraplyorganisation, CCPR, Brigid Simons, fortælle, hvordan hun regnede med, at OL kunne danne afsæt for en national strategi for at fremme idrætsdeltagelsen.

Det samme gjorde CCPR på seneste Play the Game i Reykjavik, men ikke meget

er sket. Strategierne for efterbrug af de olympiske anlæg og fremme af idrætsdeltagelsen i hele landet er stadig ikke på plads, men hvem interesserer sig også for breddeidræt, når nationens ære står på spil? Det triste svar er, at det gør alt for få.

Organisationer som Play the Game er derfor helt nødvendige, hvis ikke international idræt skal gå fra at være et positivt symbol med stærke universale værdier til at blive et spejl af det globale samfund skyggesider. Desværre er der allerede stærke tendenser i den retning, som det i Coventry blev udtrykt af den tidligere tredobbelte vinder af Tour de France, Greg Lemond:

“I dag er det nærmest pinligt at være tidligere vinder af Tour de France.”

Idrætten kan bekæmpe brådne kar i egne rækker

Trods problemerne med doping, korrupsion og andre dårligdomme gav Play the Game også tegn på, at den internationale sportsbevægelse ikke behøver falde ned i en negativ spiral:

Dannelsen af det internationale antidopingagentur WADA og IOC's oprydning efter Salt Lake City-skandalen for 11 år siden har vist, at det kan lade sig gøre at få sportens organisationer til at tage et større medansvar for egne problemer, hvis presset er stort nok. Også selv om man kunne have gjort mere.

Flere idrætsgrene, bl.a. de internationale tennis- og fodboldorganisationer, har indset, at match-fixing truer med at undergrave sporten og kan åbne en bagdør for kriminelle organisationer. Svaret har været oprettelsen af kontrolsystemer som 'The Tennis Integrity Unit', der samarbejder med internationale spillefirmaer og myndigheder.

Endelig er der tegn på små sprækker i den betonvæg af afvisning, som ofte møder kritikere af de internationale idrætsorganisationer. Den nye volleyballpræsidents opgør med forgængeren Rubén Acostas lederstil, der omfattede personlig berigelse og undertrykkelse af kritikere, kan måske vise sig at være et tegn på det.

Kompliceret opgave

Men opgøret med korrupsion og dårlig ledelse er mere kompliceret sammenlignet med kampen mod doping.

Korrupsion og 'bad governance' dækker både over udemokratisk, ineffektiv og lukket ledelse, til egentlig kriminalitet, hvad enten der er tale om spillemafiaers indtog på spillemarkedet eller ulovlig berigelse i sportsorganisationer.

Alligevel kan man pege nogle oplagte aktører og initiativer:

- IOC kan i langt højere grad forpligte sig på formelt plan at understøtte åben og ikke-korrupt ledelse i forbund under den 'olympiske familie'. Ikke kun moralsk, men også ved at true med OL-deltagelsen eller tv-enge fra OL. IOC kunne samtidig overveje at kræve, som Dick Pound foreslår det i interviewet på side 11, at forbundene underlægges IOC's etiske kodeks, hvis de vil være repræsenteret i IOC.

- Man bør overveje, om tiden er moden til at etablere et anti-korrupsionsagentur med WADA som forbillede. Et sådan agentur kunne i første omgang have særligt fokus på match-fixing, der ligesom doping er et velafgrænset problem og kræver opbakning fra bl.a. myndigheder. På længere sigt kunnet agenturet også udforme og stå vagt om et bredere fælles-idrætsligt etisk kodeks, som man skulle fremme gennem rådgivning og eksponering af kritisable forhold.

- Den internationale sportsverden bør overveje, om det er muligt at udvikle nye demokratiske strukturer, som kan imødegå de problemer, det skaber i en række forbund, at små og sportsligt perifere lande i dag vejer lige så tungt som de sportslige sværvægttere. I visse tilfælde blokerer den umiddelbart sympatiske stemmelighed mellem alle lande reelt for et opgør med korrupte ledere og strukturer.

Organisationer som FN og EU har i modsætning til de internationale specialforbund indbygget systemer, der i nogen grad graderer landenes indflydelse efter økonomisk og befolkningsmæssig betydning.

-bang og HeB

FRA PLAY THE GAME

Tre markante korrupsionssager

Hverken IOC, FIFA eller andre internationale specialforbund har endnu taget initiativ til at efterforske, hvilke højtstående sportsledere i egne rækker som modtog mindst 138 mio. schweiziske francs i returkommission for tv- og sportmarketingkontrakter fra det fallerede sportsmarketingfirma ISL gennem mange år.

ISL's tidligere direktør og omrejsende i kontante bestikkelsessummer til sportsledere, Jean-Marie Weber, færdes stadig i hotellobbyerne, når de internationale idrætsorganisationer holder møde.

Flere medlemmer af FIFA's eksekutivkomité har gennem årene været indblandet i forskellige lyssky affærer omkring tv- og marketingkontrakter, billetskandaler osv. Intet er sket for at rydde op i FIFA's topledelse trods massiv dokumentation i mange tilfælde.

Præsidenten for det internationale håndboldforbund, Hassan Moustafa, blev afsløret med fingrene i rejsekassen og med direkte indflydelse på manipulation af afgørende håndboldkampe.

Præsidenten er netop genvalgt af et massivt flertal af håndboldnationer uden håndboldtradition på IHF's generalforsamling, hvor kritikernes mikrofoner desværre ikke virkede i de afgørende øjeblikke.

Michael Franzese.

'Babes in the wood'

Den omvendte synder, eks-mafiabossen fra New York, Michael Franzese, fik tilhørene i Coventrys katedral til at le højlydt, da han karakteriserede mange af sportens store stjerner som 'Babes in the wood' uden for banen.

Franzese mafiasyndikat var ekspert i at udnytte sportsstjernernes moralske svagheder og kompetitive natur ved væddemål uden for banen til at bringe dem i personlige vanskeligheder og derefter tvinge dem til at manipulere kampe. Når det offer først havde bidt på krogen én gang, sad mafiaen på dem:

"Don't call me, I'll find you," som budskabet lød til de ofre, der havde svært ved at betale afdragene til Franzeses 'firma' til tiden.

Foto: Pajfay/ Roy McMahon

Korruption og dårlig ledelse gennemsyrrer idrætten

Korruption, match-fixing og ulovlig handel med spillere hænger som mørke skyer over den internationale idrætsverden og truer idrættens kerneværdier og troværdighed. Flere interessenter råber på idrætspolitisk handling.

Af Ida Hagemann, Idrættens Analyseinstitut

Man skulle ikke lede længe i programmet for Play the Game-konferencen i Coventry for at finde oplægsholdere med hårrejsende historier om match-fixing, menneskehandel med og salg af mindreårige fodboldspillere, udemokratiske beslutningsgange eller decideret korruption i internationale og nationale idrætsorganisationer.

Samlet præsenterede konferencen et billede af en sportsverden, hvis organisationer ofte både er korrupte, ineffektive og dårligt ledet. Disse forhold gør samtidig idrætten skrøbelig over for stærke kriminelle kræfter udefra. Et markant eksempel er de såkaldte match-fixere, der på vegne af illegale spillersyndikater laver lukrative forretninger på spillemarkedet ved at manipulere udfaldet af sportsbegivenheder.

"Idrættens ledere har en storslået evne til at skabe en virkelighed, der rækker ud over ens fantasi," sagde Jens Sejer

Andersen, direktør for Play the Game, i sin åbningstale foran knap 300 deltagere fra hele verden. Han refererede ikke mindst til en række korrupsionsanklager mod højtstående ledere fra internationale idrætsorganisationer i kølvandet på krakket i den multinationale schweiziske sponsor- og medievirksomhed ISL.

"I løbet af de seneste næsten 40 års medieglobalisering af sporten har penge, national stolthed, politisk prestige og personlige karrieremuligheder vokset sig så stort, at mange folk, som er involveret i sport, har for meget at tabe til at risikere at fortælle sandheden," sagde Jens Sejer Andersen.

Intern råddenskab

Korruption i idrætten er ikke et nyt fænomen. I 1998-1999 trak korrupsionsskandalen i IOC omkring valget af Salt Lake City som værtsby for vinter-OL i 2002 de hidtil største overskrifter, der en overgang truede

fortsættes...

Foto: Play the Game/Jens Astrup

Declan Hill.

Match-fixing er det største problem

"Match-fixing er den største skandale i sportens historie. Alle andre former for korruption handler om at snyde for at vinde, som eksempelvis doping. Match-fixing er snyd for at tabe. Og i det øjeblik, man gør det, er det den ultimative trussel mod sportens troværdighed," sagde den canadisk-britiske journalist, forfatter og forsker Declan Hill på Play the Games konference i Coventry (UK).

Forsøgene på at fikske kampe, hvor spillesyndikater opnår millionfortjenester på de illegale sportsvæddemål, omfatter ifølge Declan Hill hele den internationale fodboldverden fra Ghanas nederlag til Brasilien i VM-slutrunden 2006, bestikkelse af ghanesiske dommere ved VM i kvindefodbold 2007 til den danske Superliga:

"Jeg var i Danmark i februar i år, hvor jeg kontaktede flere af mine kilder i landet. En af dem fortalte mig, at han var helt chokeret over at opdage, at der var asiatiske gamblere til stede ved turneringen, hvor spillerne var meget unge. Jeg har set billeder af kinesiske fyre, som forsøgte at komme i kontakt med spillerne."

Samtidig rettede han en skarp kritik mod de internationale fodboldorganisationers 'skandaløse laissez-faire holdning til problemet' og pegede bl.a. på FIFA's tidligere udtalelser om, at aftalt spil og ulovlig gambling ikke har nogen effekt på hverken de sportslige eller økonomiske udfald af en fodboldkamp.

Som midler til at hindre match-fixing fremhæver Declan Hill:

- Råd til overvågning af illegalt spil
- Undervisning i farerne ved afpresning
- Nye, pålidelige anti-korrupsions hotlines
- Flere kvindelige dommere
- Grundig undersøgelse af match-fixing

I 2008 udgav Declan Hill den prisbelønnede bog 'Det aftalte spil', der beskriver kriminelle spillesyndikaters systematiske fixing af fodboldkampe.

Som belønning for sin flerårige indsats for at afdække af de ulovlige aktiviteter modtog Declan Hill i Coventry Play the Game Prisen 2009.

med at vælte IOC omkuld. Men siden har historier om asiatiske bookmakers mafialignende metoder i forbindelse med match-fixing, billetskandaler i FIFA, ulovlig handel med håbefulde afrikanske spillere og korrupsionsskandaler i internationale specialforbund placeret temaet stadig højt på den internationale idrætspolitiske dagsorden.

Senest klæbde beskyldninger om magtmisbrug og korruption sig til den genvalgte egyptiske præsident for det internationale håndboldforbund (IHF), Hassan Moustafa.

På overfladen ligner IHF, der i gennem de seneste ti år har tredoblet sin indkomst gennem sponsor- og tv-aftaler, en succeshistorie, men Christer Ahl, den netop udnævnte formand for regel- og dommerudvalget i IHF gennem flere årtier, blotlagde på Play the Game omfattende interne problemer i IHF:

"En række skandaler og anklager, konflikter med WADA, bedrageri i kvalifikationen til OL i Beijing, bestikkelsesanklager mod dommere i Europa, store udbetalinger, som der ikke kan gøres rede for, personlig vinding og vennetjenester hos præsidenten, manipulerede valg til kongressen, som på mystisk vis blev tildelt præsidentens eget land osv. For det meste kan disse affærer spores tilbage til én person: Selve præsidenten," sagde han.

Idrætsorganisationer under skarp kritik

Christer Ahl kritiserede den manglende information og gennemskuellighed i IHF's ledelse og administration. En kritik, som internationale undersøgelser om 'governance' i internationale organisationer også retter mod flere af den internationale idrætsverdens helt tunge slagskibe.

Sværtvægterne IOC og FIFA opnåede laveste score i kategorien 'transparens' i en omfattende tværsektor-undersøgelse bedrevet af den uafhængige tænketank

'One World Trust'. Dette på trods af, at IOC tidligere har gennemført interne reformer, og begge organisationer har underskrevet erklæringer, hvori de forpligter sig til åbenhed og gennemskuellighed. Til sammenligning ligger andre globale organisationer som FN i toppen af One World Trusts undersøgelser.

En del af forklaringen på den manglende gennemsigtighed er ifølge den tyske journalist og ekspert i internationale idrætsorganisationer, Jens Weinreich, at idrættens grå guld nyder udsigten fra toppen. Hvad der gemmer sig under overfladen, vedkommer ikke offentligheden.

Jens Weinreich citerede FIFA-præsidenten Sepp Blatter:

"Vi (FIFA) går ikke til fremmede. Hvis vi har problemer i familien, løser vi selv problemerne i familien. Hvad der sker i familien, er ikke et emne for myndigheder uden for vores familie. Almindelige domstole er ikke en del af vores familie."

De norske journalister Jens M. Johansson og Lars B. Madsen fra Dagens Næringsliv afslørede i tråd hermed, hvordan fodboldens verden i årevis har fejlet sager om handel med afrikanske spillere helt ned i otteårsalderen under gulvtæppet.

Ifølge Johansson og Madsen, der pga. af deres afslørende bog 'Den forsvundne diamant' (2008) har modtaget trusler om retssager fra en række storklubber, vender FIFA det blinde øje til, når bl.a. Chelsea og Barcelona – der har et Unicef-logo på spillertøjerne – anvender agenter, som ud fra profitmotiver går på barnerov i afrikanske eller sydamerikanske lande.

Sådan sager vækker hård kritik fra Amnesty International, der ser korruption som en trussel mod menneskerettigheder.

Bedre ledelse og krav om et nyt agentur

Play the Game forsøger ikke kun at udstille den internationale idrætsverdens skygge-

fortsættes...

Foto: Play the Game/Jens Astrup

"Det er ynkeligt," sagde den kritiske journalist og forfatter Andrew Jennings om både journalisters manglende mod til at skrive om sportens korrupsionsskandaler og om FIFA's passive attitude over for interne problemer med korrupte ledere.

Foto: Play the Game / Jens Astrup

Betfair-direktør Mark Davies.

Samarbejde bekæmper match-fixing

Den internationale spilleudbyder Betfair, som tilbyder online platforme for sportsvæddemål, har udviklet en teknologi, der systematisk overvåger og registrerer brugernes klik med musen.

Derfor kan Betfair gennem et tæt samarbejde med nationale myndigheder, idrætsorganisationer og juridiske institutioner afsløre usædvanlige væddemål, som kan være forbundet med match-fixing.

Ifølge Betfairs direktør bør de kommercielle spilleselskaber ses som en del af løsningen end som en del af problemet.

"Hvis den lovlige spilleindustri indstilles, vil det uundgåeligt blive langt værre med ulovlig gambling og korrupsion i sportens verden," mener Mark Davies, direktør for Betfair.

Den tidligere mafiaboss, Michael Franzese, er dog overbevist om, at netop den stigende lovliggørelse af online-spil, har gjort det lettere og mere accepteret for gamblere at ty til ulovlige væddemål, hvor udbyttet er markant større.

Også blandt de nationale spillemonopol opruster man. Danske Spil er netop blevet udnævnt til at stå i front for det nyoprettede European Lotteries Monitoring, der i samarbejde med UEFA skal forebygge match-fixing i fodbold.

Database over korrupsionssager

Som led i et forskningsprojekt har 'Centre for the International Business of Sport' ved Coventry University indsamlet en lang række eksempler på idrætslig korrupsion eller forsøg herpå i en stor database.

Indtil videre har Samantha Gorse, der er tilknyttet forsker på projektet, registreret 2.000 sager, hvoraf mange berører doping og match-fixing. Men også korrupsionssager i idrætsorganisationer indgår i registreringerne.

Formålet med projektet er at skabe en klarere definition af korrupsion inden for idrætten og samtidig undersøge, hvordan korrupsionen indvirker på sportens kommercielle aktiviteter, herunder især sportsmarketing og de virksomheder, der udnytter sporten i deres marketing.

sider. I tråd med konferencens hovedtema 'Visioner for idrætten i krisetider' bød konferencen på flere bud på, hvordan man kan ændre tingenes tilstand til det bedre.

Lars Haue-Pedersen, direktør i det internationale konsulentfirma, TSE Consulting, advokerede dels for en gennemgribende oprydning i idrættens måde at organisere sig på, dels for mere fokus på kompetent ledelse, strategier og fornyelse i idrættens organisationer:

"Problemet er, at organisationerne baserer alting på en not-for-profit idé (...), som hvis de var Amnesty International eller Røde Kors. De definerer hele deres verdensbillede ud fra dette, og det er en grundlæggende fejltagelse. Vi synes, at idrætsorganisationerne skal udvikle sig som forretninger. En forretning, der ikke er der for at skabe profit til ejerne, men er der for at øge omsætningen, stimulere konkurrencen og aktivere 'kunderne'."

Konkret pegede Lars Haue-Pedersen på, at hele systemet med én stemme pr. medlemsland i mange internationale specialforbund, som eksempelvis ved valget af præsidenten i IHF, er 'pseudodemokratisk' og 'asymmetrisk'. Systemet skaber en ubalance i magtforholdene, fordi mange af de stemmeberettigede medlemslande ikke

har nogen direkte interesse eller påvirkes af beslutningerne i deres internationale forbund. Selvom det ikke nødvendigvis er direkte årsag til korrupsion, er det et grundlæggende problem, mener Lars Haue-Pedersen.

Mange talere efterlyste et uafhængigt internationalt anti-korrupsionsagentur med det internationale antidopingagentur WADA som inspiration. Men der er ikke enighed om, hvad sådan etagentur skal beskæftige sig med, og hvorvidt et sådantagentur vil være en effektiv modgift mod idrættens 'bad governance'.

Det fremtrædende canadiske IOC-medlem, Dick Pound, var åben over for en debat om et sådantagentur, men mente grundlæggende, at "det er uansvarligt" at få udefrakommende til at rydde op efter én. Omvendt efterlyste bl.a. Christer Ahl en autonom 'vagthund' til at overvåge og bekæmpe korrupsion i idræt. Ifølge Ahl er det i praksis utopisk at have fuld indsigt i og handle uafhængigt af håndboldens pyramidestruktur med 166 medlemslande:

"Min holdning er, at et mere bredtagentur, som står klar til at håndtere alle former for korrupsion også inden for mismanagement i internationale idrætsorganisationer, vil være det, der er brug for."

Tre meninger om et nyt anti-korrupsionsagentur:

Christer Ahl

Afgående formand for regel- og dommerkomitéen i IHF

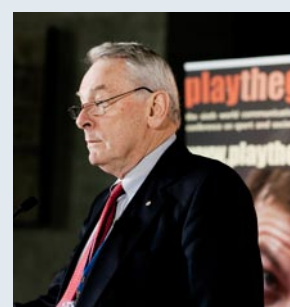
"Sådan et organ skal være i en position til at respondere på hjælp fra internationale forbund. Det skal være et sted, hvor en 'whistleblower' kan henvende sig, og det skal have rettigheder til at søsætte undersøgelser på eget initiativ. Men det skal ikke ses som en trussel, men snarere som en hjælpende mekanisme."

Jens Weinreich

Tysk journalist og ekspert i international idrætspolitik

"Der er et fravær af ansvarlighed. (...) IOC har magten, men de bruger den ikke. (...) Men der er et behov. Der bliver nødt til at være regler i korrupsionssager. Og der er stort set intet. Idéen om at etablere en form for anti-korrupsionsagentur er en god idé, synes jeg."

Dick Pound

IOC-medlem og tidligere præsident for WADA

"Før vi ser på, hvad der er den foretrukne løsning, må vi få en statusopgørelse over, hvad der foregår. (...) Det kan meget vel være, at vi alle kommer til den konklusion, at det er et anti-korrupsionsagentur, vi har brug for - noget, der minder om WADA. Jeg synes bestemt, det er værd at undersøge."

Fotos: Play the Game / Jens Astrup

Kritisk lys på WADA og IOC

Både politisk og i forskningssammenhæng debatteres grænserne og tilgangen til den internationale dopingbekæmpelse.

En helt ny, norsk ph.d.-afhandling fra sportsjournalisten og idrætsforskeren Dag Vidar Hanstad sætter kritisk fokus på WADA's, IOC's og de offentlige myndigheders rolle i det voksende anti-dopingarbejde.

Dag Vidar Hanstad peger bl.a. på en ubalance i WADA's besluttende organ, Foundation Board, hvor medlemmerne fra IOC har uforholdsmæssigt meget indflydelse, mens regeringsrepræsentanterne har for lidt og ikke længere opfylder rollen som kritisk modvægt til en indspist olympisk bevægelse. Det var ellers oprindeligt tanken, da WADA blev dannet i kølvandet på dopingskandalerne i Tour de France, 1998.

Det lukkede miljø og manglen på kritisk modvægt har eksempelvis ført til, at de olympiske repræsentanter har set igennem fingre med forbund og lande, der ikke har implementeret WADA's antidopingkodeks.

Afhandlingen er udgivet af Norges Idrettshøgskole (www.nih.no).

Foto: Polfoto/ Fabrice Coffini

Dopingbekæmpelsen er på vej ind i en etisk gråzone

Effektiv dopingbekæmpelse krænker atleternes frihedsrettigheder. Grænsen for krav til atleterne er nået, mener kritikere, der ønsker mere fokus på medansvarlige idrætsledere og strukturerne bag dopingproblemerne.

Af Jens Bjerregaard, Idrættens Analyseinstitut

”Pædofile og prøveløsladte har flere rettigheder end atleter.”

Så skarpt formulerede Yves Kummer, præsident for European Elite Athletes Association, sin kritik af den internationale dopingbekæmpelse og WADA's regler på årets Play the Game-konference i Coventry, hvor doping vanen tro var et af hovedtemaerne:

”Man kan takke utilfredsheden med WADA's regelværk for, at atleter fra en række lande og idrætsgrene har forenet sig i vores organisation. Antidopingsystemet er så kompliceret, at atleterne har vanskeligt ved at organisere deres tilværelse. Vi atleter mener, at vores regeringer og idrætsorganisationer har krænket atleternes borger- og arbejdstagerrettigheder ved at underskrive WADA's regler uden at have spurgt os,” sagde Yves Kummer, der talte på vegne af de ca. 25.000 professionelle atleter fra 15 europæiske lande, som hans organisation repræsenterer.

Der fandt en særdeles omfattende høringsproces sted i regi af WADA inden

vedtagelsen af det seneste internationale antidopingkodeks, så kritikken repræsenterer ikke nødvendigvis flertallet af aktørerne i dopingbekæmpelsen. Men den får flere og flere stemmer i den internationale debat.

Selv blandt officielle antidopingmyndigheder kan man finde den opfattelse, at antidopingarbejdet er nået til et punkt, der risikerer at krænke atleternes privatliv og frihedsrettigheder, samtidig med at reglerne i for høj grad skåner de medansvarlige ledere bag dopingforseelser, bl.a. læger og ledere i klubber og forbund.

Herman Ram, direktør for det nationale hollandske antidopingagentur, advarede mod, at WADA's såkaldte 'whereabout-regler', begrænsede appelmuligheder for atleter samt standarderne for databeskyttelse er på kanten af, hvad man kan forlange af borgere i demokratiske samfund:

”Der er brug for forskning i, om efterlevelsen af WADA's regler risikerer at bryde basale frihedsrettigheder, måske endda beslutninger fra domstole.”

Fodboldens organisationer, FIFA og

fortsættes...

GODE HJEMMESIDER

Mere info om sport og korruption

Foruden Play the Games egen hjemmeside (www.playthegame.org) driver en række af international idræts mest kritiske vagthunde egne hjemmesider.

Den tyske freelancejournalist Jens Weinreich har vundet flere priser for sin blog www.jensweinreich.de, der har en kritisk og meget seriøs overvågning af tysk og international idrætspolitik.

Den engelske journalist Andrew Jennings er af veteranerne i jagten på korruption i IOC og FIFA. Han offentliggør mange af sine historier på hjemmesiden www.transparencyinsport.org.

Den canadiske forsker og journalist Declan Hill har fremlagt en del dokumentation for match-fixing i sport på hjemmesiden www.howtofixasoccergame.com.

Endelig er der en lang række hårrejsende historier om organiseret kriminalitet og korruption i Balkanområdet med sport i en fremtrædende rolle på hjemmesiden www.reportingproject.net.

Kostbare hvide elefanter

Eksemplerne på massive budgetoverskridelser og ubenyttede sportsfaciliteter, såkaldte hvide elefanter, efter store sportsbegivenheder er fortsat talrige, selv om mange bud på værtskaber for store idrætsbegivenheder officielt lægger stor vægt på bæredygtigt efterbrug af anlægene efter begivenhederne.

I Vancouver er skatteydernes samlede regning for vinter-OL i 2010 ifølge avisen Vancouver Sun foreløbig steget fra de oprindelige 600 millioner til 6 milliarder canadiske dollars, når man regner bidragene fra alle myndigheder med.

I London er den officielle regning for OL i 2012 næsten tredoblet til nu små 10 mia. pund. Det olympiske stadion til over 500 mio. pund har ingen væsentlige lejere efter OL, hvor det efter de hidtidige planer skal nedskales til 25.000 pladser.

Fodboldens prestigearenaer fra VM-slutrunden i 2002 står i dag gabende tomme i Sydkorea, og det samme vil efter al sandsynlighed ske i Sydafrika næste år. I Polen findes endnu ikke antydning af forretningsplan for det kommende nationalstadion til over 300 mio. euro i Warszawa, mens en række byer i Ukraine og Polen i årevis kommer til at betale for voldsomt overdimensionerede stadionanlæg efter EM-slutrunden i 2012.

På lidt lavere niveau står komplette moderne faciliteter til et veritabelt OL i Nigerias hovedstad, Abuja, nærmest ubrugt hen siden African Games i 2003. Investeringen i faciliteter var ifølge tidsskriftet 'Global politician' dobbelt så stor som det samlede nigerianske sundhedsbudget.

Nogle af arenaerne fra VM i håndbold i Kroatien tidligere i år står næsten ubenyttede hen – eksempelvis har arenaen i Varazdin blot et arrangement i kalenderen for i resten af året. Selv den berømte Fuglerede i Beijing – symbolet på sidste års OL-festfyrværkeri i Kina – står og ruster. Kun et enkelt arrangement er afviklet der siden OL i 2008.

Foto: London 2012

Londons projekterede OL-stadion.

UEFA, har for nyligt kritiseret WADA's wheareabout-regler for at være for restriktive. Disse forbund blev i den forbindelse bakket op af DBU's formand, Allan Hansen. En holdning, der førte til skarp kritik af Allan Hansen fra blandt andre kulturminister Carina Christensen (C).

Motionsdoping endnu større udfordring

De etiske dilemmaer i antidopingindsatsen bliver endnu tydeligere i forhold til motionsdoping, som der både i Danmark og udlandet er kommet større fokus på.

For professionelle atleter er testning, kontrol og undersøgelser efterhånden en nødvendig del af deres arbejdsliv for at sikre mere fair konkurrencevilkår mellem alle atleter. Der er en helt anden logik bag motionsdoping, hvor det hos motionisterne ikke handler om at vinde i sport, men om at forbedre udseendet, mens myndighederne med deres indsats mod motionsdoping primært ønsker at beskytte folkesundheden – ofte med samme argumenter som i debatten om narkotika.

Kritikere peger i den forbindelse på, at dopingsyndere i motionscentre næppe bliver hjulpet af, at de udelukkes fra centrene. Desuden kan testning være grænseoverskridende for motionister, der ikke i samme grad som eliteudøvere ser testningen som et nødvendigt onde. Det gælder også for mulige misbrugere af doping:

"Hvordan reagerer testpersoner, der anvender doping pga. lavt selvværd på at skulle tage bukserne af og urinere, mens dopingkontrollanterne står og kigger på," spurgte Ask Vest Christiansen fra Institut for Idræt ved Aarhus Universitet.

Går efter manden, ikke bolden

Dopingbekæmpelsens største udfordring kan være, at atleterne står meget alene med ansvaret for en dopingkultur, der ikke kun handler om udøvernes personlige ambitioner og ansvar, men også om trænere, forbund, klubber og holdlæger, der udnytter atleten som et redskab for succes og økonomisk gevinst.

Dopingskandaler har gjort atleter som Marion Jones, Ben Johnson og Bjarne Riis til synonyme for det bratte fald fra sportslig succes til offentlig fordømmelse. Men de medansvarlige ledere bag dopingsyndere går i for høj grad fri, mener den tredobbelte Tour de France vinder, Greg Lemond:

"Der er et stort pres på atleterne, og de eneste, der har betalt prisen de sidste 20 år er atleterne. Læger som doktor Ferrari (dømt italiensk læge, red.) praktiserer stadig. Managerne er fortsat aktive derude."

Yves Kummer: Prøveløsladte har flere rettigheder end atleter.

Greg Lemond blev suppleret på en af Play the Game-konferencens andre sessioner af Gerhard Treutlein fra det tyske Zentrum für Dopingprävention:

"Måske burde vi lave mere dopingforebyggende arbejde for forbundenes præsidenter end for atleterne."

Behov for en ny tilgang

Spørgsmålet er, om det internationale dopingarbejde har den organisatoriske styrke og politiske vilje til at åbne for en ny tilgang, der sætter større fokus på de bagvedliggende strukturer og bagmænd.

På konferencen gav generalsekretær i WADA, David Howman, ingen indikationer på, om det bliver fremtidens prioritet. Han var generelt tilfreds med de seneste 10 års udvikling i dopingbekæmpelsen, men ser også store udfordringer for fremtiden:

"De største udfordringer for en effektiv dopingbekæmpelse er politik og bureaukrati. Den teknologiske udvikling af doping er også en stor udfordring, men det er en del af jobbet. Hver dag vågner man op til en ny udfordring med doping. Det forsvinder aldrig," sagde David Howman.

Anti-dopingkodekset

The World Anti-Doping Agency's (WADA) overordnede regelsæt er fastlagt i anti-dopingkodekset, hvis seneste version trådte i kraft den 1. januar i år. Ikke mindst de nye retningslinjer for whereabouts har været kritiseret.

Whereabouts-reglerne kræver bl.a., at udvalgte internationale topatleter skal oplyse deres daglige opholdssted tre måneder frem med henblik på uanmeldt dopingkontrol. Atleterne kan dog løbende indberette ændringer.

Læs mere på www.antidoping.dk.

Ny tv-trussel mod fodbolden

En af årsagerne til mange klubbers trængte økonomi i den engelske 'The Championship' er kollapset af det digitale tv-selskab ITV Digital i 2002. ITV Digital havde indgået en historisk tv-aftale med klubberne i The Football League, men da kanalen gik konkurs, kunne tv-aftalen ikke erstattes.

Mange klubber havde disponeret efter store tv-indtægter som aldrig kom, og konkursen bidrog derfor til den stærke gældsætning.

Aktuelt genoplivs klubberne i den skotske Premier League mareridtet fra 2002. Betalingskanalen Setanta Sport med 1,2 mio. abonnenter gik i betalingsstandsning i sidste uge efter milliontab. Akkurat som ITV Digital havde Setanta satset på dyre sportsrettigheder, som ikke lod sig tjene ind på salget af abonnemeter.

Hvor Setantas rettigheder til visse kampe i den engelske Premier League hurtigt blev opkøbt af den amerikanske tv-station ESPN, står den skotske liga få måneder før sæsonstart uden tv-aftaler for 13,5 mio. pund i den kommende sæson og i alt 125 mio. pund for de efterfølgende fire sæsoner. Det er sandsynligt, at Setantas kollaps vil føre til betalingsstandsninger blandt skotske topklubber.

UEFA afviser 6+5-regel

Det internationale fodboldforbund, FIFA, kæmper for at indføre en ny såkaldt 6+5-regel i forsøget på at dæmme op for udenlandske spillers dominans i de prestigefulde ligaer anført af Premier League, hvor to tredjedele er udlændinge. Ved kun at tillade fem udenlandske spillere i startopstillingen ønsker FIFA at mindske den sportslige polarisering og styrke klubbernes talentudvikling.

Men i Coventry gentog William Giallard, UEFA kommunikationsdirektør og rådgiver for UEFA-præsident Michel Platini, tidligere afvisninger af forslaget. UEFA vurderer, at det vil være i strid med EU's krav om arbejdskraftens fri bevægelighed og derfor umuligt at opretholde.

"Vi ser ingen grund til at gå ind i en nyttesløs juridisk kamp og vil derfor ikke introducere 6+5-reglen i Europa. Vi mener, at vores egen regel om 'homegrown' spillere, der bygger på klubbernes fodbolduddannelser, allerede giver resultater i dag. Og den er ikke baseret på spillernes nationale tilhørsforhold," sagde William Gaillard.

UEFA's regel om 'homegrown' spillere stiller krav om, at klubberne i deres trupper skal have et vist antal spillere, som de har haft tilknyttet fra de var 15-21 år og dermed har været med til at udvikle sportsligt.

Foto: Polfoto/Paul Thomas

You'll never walk alone: Opbakningen til de professionelle klubber gør dem usædvanligt sejlivede.

Sportsøkonomi balancerer på kanten af afgrunden

Mange professionelle klubber balancerer kronisk på kanten af fallit, samtidig med at de sportslige uligheder øges. Er sportsøkonomien blevet så syg, at der er brug for at hive de store redningsplaner op af skuffen?

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Lønudgifter, der langt overstiger omsætningen. Gældsætning i milliardklassen. Og en stadigt dybere sportslig kløft mellem de bedste og næstbedste klubber.

Mange professionelle fodboldklubber, men også klubber i mindre idrætsgrene, er under kronisk økonomisk pres, fordi ambitionerne på banen ikke står mål med indtægterne. Resultatet ser man overalt – også i Danmark: Klubber går konkurs eller må have kunstigt åndedræt i idrætsgrene som fodbold, håndbold og ishockey, og medaljerne koncentrerer sig i stigende grad hos klubberne med den største økonomiske styrke.

Har sporten anført af fodbolden så ondt i økonomien, at der er brug for politiske indgreb for at sikre stabilitet og sportslig spænding?

"Ja", lyder svaret fra Ed Baker, økonomidirektør i Coventry City, der spiller i den næstbedste engelske række, The Championship. Netop klubberne i The Championship er berygtede for at balancere på

randen af konkurs på grund af lønudgifter, der i seneste opgørelsesår nåede 87 procent af den samlede omsætning. Jagten på at komme op i den forjættede Premier League med det enorme tv-marked fastholder klubberne i en vanvittig lønspirale.

"Forretningsmodellen kan betegnes som 'broke'. Er fodbold en forretning, kan vi ikke gå videre på denne her måde. Og hvis det ikke er, så lad os finde andre veje," vurderer Ed Baker, der selv i februar 2008 overtog det finansielle ansvar for en klub, hvor lønudgifterne havde nået 121 procent af de samlede indtægter, uden at klubben var i nærheden af oprykning.

Coventry Citys lønomkostninger er nu sænket, men Ed Baker mener, at der er brug for at indføre et generelt lønloft på 45-50 procent af indtægterne og give mindre magt til spilleragenterne.

Problemet er, at klubberne efter hans vurdering ikke kan enes om sådanne restriktioner, fordi nogle af klubejerne opfatter fodboldklubben som deres private legetøj.

"Jeg tror, det bliver nødvendigt med et

Stefan Szymanski i Coventry.

Klubber overlever på trods

Selv om England har en af mest uregulerede sportsøkonomier i verden, og mange klubber kommer i økonomisk uføre og skifter ejere, er de forbløffende gode til at overleve selv dybe økonomiske kriser i det omgivende samfund.

Sportsøkonomen Stefan Szymanski har set på de 88 klubber, som tilbage i 1923 udgjorde de fire divisioner i The Football League.

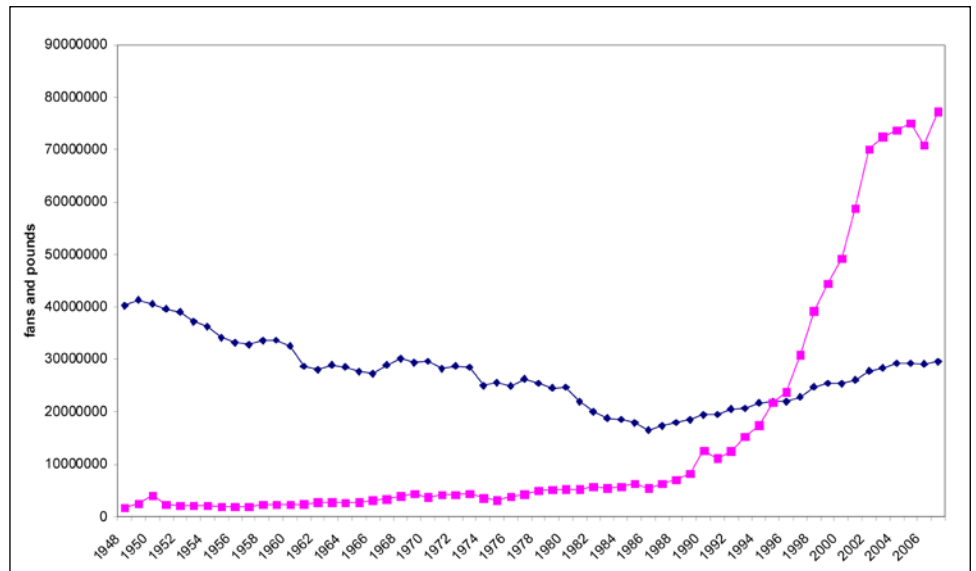
Opgjort i sæsonen 2007-08 var status:

- 85 af de 88 klubber eksisterer fortsat
- 75 klubber spillede i en af de fire engelske topdivisioner
- 48 klubber spillede i den samme division som i 1923
- Kun 9 klubber var placeret to eller flere divisioner længere nede i forhold til 1923

Denne stabilitet er enestående sammenlignet med almindelige virksomheder.

Fx formåede blot halvdelen af verdens 100 største virksomheder i 1912 at overleve frem til 1995. Resten blev solgt, opløst eller nationaliseret. Og blandt de oprindelige virksomheder formåede kun 20 virksomheder at fastholde deres position i top 100.

'Fodboldkapitalisme' har med andre ord meget lidt med den almindelige kapitalisme at gøre. Fodboldklubber kan på flere måder bedre sammenlignes med kulturinstitutioner.

Szymanskis paradoks: Både tilskuertal (den blå linje) og indtægter (lilla kurve) er vokset henholdsvis stabilt og eksplosivt de seneste 20 år i England. Alligevel hænger økonomien ikke sammen.

regeringsindgreb, hvis vi skal nå målet på de 45-50 procent,” vurderer Ed Baker.

Klubber overlever trods krise

Men ikke alle sportsøkonomer er enige om, hvor dybt sportens økonomer problemer reelt stikker – og dermed berettigelsen af større indgreb.

Uenigheden blev illustreret blot fem kilometer fra Ricoh Arena i Coventrys katedral, da Play the Game-konferencen satte fokus på den professionelle idræts vanskeligheder med at skabe en holdbar økonomi trods stærkt stigende indtægter fra tv, billetsalg og sponsorer.

Her provokerede den kendte sportsøkonom Stefan Szymanski fra CASS Business School i London ved at hævde, at den engelske form for ureguleret 'fodboldkapitalisme' ikke har spillet fallit, selvom de professionelle klubber sjældent tjener penge. For kun et fåtal klubber har henover en menneskealder måttet dreje nøglen om (se venstrespalten). Kun klubbernes ejerforhold er notorisk ustabile med mange betalingsstandsninger.

”Efterspørgslen på fodbold er stabil. Ligaerne er stabile, klubberne er stabile. Fodboldkapitalismen har været meget succesfuld i forhold til alternativerne. Der er kun det problem, at det ikke er muligt for klubberne at tjene penge. Men er det i virkeligheden et problem? Synes I, at det er synd for fodboldkapitalisterne, at de taber penge?” spurgte Stefan Szymanski, der samtidig satte fodboldens problemer i perspektiv ved at sammenligne med de skader, den 'rigtige' kapitalisme kan påføre almindelige mennesker.

”Kapitalismen har over tid leveret stor økonomisk vækst. Problemet er de

lejlighedsvis kriser, den skaber, med store menneskelige omkostninger og horrible sideeffekter. Sammenlignet hermed er fodboldkapitalismens problemer trivielle.”

Krisen kradser mindre i Tyskland

Stefan Szymanski afviser selv, hvad han polemisk betegner den 'fodboldsocialistiske' model i USA med lukkede professionelle ligaer og en stærk regulering af klubbernes kapital og arbejdskraft (spillere).

Men måske kunne forbilledet være en mere lempelig 'socialdemokratisk' model, som man bl.a. kender den fra tysk fodbold, der opererer med et lønloft og stiller krav til ejerskabsformerne? Hos den engelske supporterorganisation 'Supporters Direct', der hjælper fans med at købe sig ind i deres klubber, er tysk fodbolds regulerede system i 1. og 2. Bundesliga et forbillede.

”I Tyskland har 30 ud af de 36 klubber overskud. Hvorfor? Fordi de har et licenssystem, der lidt forenklet siger: 'Hvis vi alene lader klubber med folk, der kører i deres egen retning, stå med ansvaret for sporten, vil den i sidste ende dø. Vi behøver en central, styrende hånd'. Og den kooperative model i Tyskland virker,” mener direktøren i Supporters Direct, Dave Boyle.

Han satte samtidig spørgsmålstegn ved, om den nuværende finanskriser blot vil blive et bump på vejen som tidligere kriser, eller om mange klubbers eksistens står på spil. Med langt højere billetindtægter end tidligere, færre aktiver at sælge for at komme ud af gæld, risiko for markant færre tv-indtægter – også på grund af nye medier – er klubberne måske mere udsatte end nogensinde før.

fortsættes...

RUNDT OM IDAN

Personaleændringer

Idan må efter sommerferien tage afsked med to medarbejdere.

Analytiker Jens Bjerregaard har valgt at søge nye udfordringer i forsvaret, mens akademisk medarbejder Ida Hagemann har fået en stilling som CSR- og kommunikationskonsulent hos konsulentvirksomheden Humankind.

Til gengæld har Idan fastansat analytiker Martin Hedal, der har speciale i medier, teknologi og innovation, ligesom Idan fra 1. september får en fuldtidspraktikant i Peter Forsberg, der studerer statskundskab og tidligere har læst idræt ved Københavns Universitet.

NYT I IDANS VIDENSBANK

Bevægelsesmuligheder i Kolding By 2008

Rapporten afdækker borgernes brug af omgivelserne i relation til fysisk aktivitet og bidrager desuden med en række bud på, hvordan byudvikling inden for bl.a. anlæg, rum og faciliteter kan imødekomme ønsket om øget integration af fysisk aktivitet i hverdagen.

Kirsten Kaya Rossler, CISC, Syddansk Universitet, 2009

Idræt og ledelse

Undersøgelse om ledelse, rekruttering og idræt med særligt fokus på, hvordan man som leder, anvender sine lederkompetencer i henholdsvis idrættens verden og i sit civile job. Undersøgelsens formål er at styrke ledelsesudvikling og -uddannelse blandt både idræts- og erhvervsledere.

Ledernes Hovedorganisation, juni 2009

Rend og hop – vi si'r stop

Evalueringen med undertitlen 'Et sundhedsprojekts bestræbelser på at skabe bedre betingelser for det sunde liv i Varde Kommune' ser på styrker og svagheder ved projektet 'Rend og hop' i Varde Kommune. Projektet handler om aktivering og øget handlemuligheder for overvægtige børn og unge i forhold til at leve et sundere liv med den rette kost og mere motion.

Ole Lund, CISC, Syddansk Universitet, januar 2009.

Gang i Fredensborg

Statusrapport om partnerskabet 'Gang i Fredensborgs' første projektperiode 2007-2008, hvis formål er at få flere af kommunens borgere til at dyrke mere idræt ud fra et livsstils- og forebyggelsesperspektiv. Partnerskabet er etableret af DGI, Fredensborg Kommune og Skov- og Naturstyrelsen.

Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger og Fredensborg Kommune, 2008

Badwill og sportslig ubalance

Meget tyder på, at udviklingen går i retning af mere regulering gennem bl.a. licenssystemer eller andre former for krav til klubberne.

Samtidig med at debatten kørte i Coventry, krævede Danmarks Idræts-Forbunds bestyrelse fx, at Danmarks Ishockey Union skærper sine love, så konkurrencer får alvorlige sportslige konsekvenser for moderklubberne. Det sker efter en håndfuld nylige konkurrencer:

"Vi skal i dansk idræt opføre os økonomisk ansvarligt. Det skylder vi samfundet, og det skylder vi os selv. Vi kan ikke leve med, at der er klubber, der efterlader en stor gæld til samfundet og blot kører uantastet videre kort tid efter. Det skaber 'badwill', og det er i øvrigt heller ikke rimeligt over for de klubber, der opfører sig økonomisk ansvarligt," siger DIF's formand Niels Nygaard.

Samme argumentation finder man i UEFA, hvis kommunikationschef, William Gaillard, i Coventry pegede på, at investorer i engelsk fodbold indtil for nylig kunne opkøbe storklubber ved simpelthen at låne pengene for derefter at tørre gælden

af på klubben selv. Sådanne transaktioner har efterladt storklubber som Liverpool og Manchester United med enorm gæld. Men frem for alt vil UEFA undgå ekstreme økonomiske og sportslige skævheder, som i de spanske og italienske ligaer viser sig ved, at de rigeste klubber råder over 100 gange flere midler end de fattigste:

"Vi er blevet bedt af vores klubber, men også af EU og en række regeringer, om at styrke licenssystemet. Vi mener, at der er brug for regulering, hvis vi skal undgå total sportslig ubalance," sagde Gaillard.

Konkret har UEFA under overskriften 'Financial fair play' bl.a. etableret et panel, som skal overvåge klublicenser, ligesom man vil etablere et nyt europæisk licenssystem. På længere sigt vil man sandsynligvis kræve bedre balance mellem indtægter og udgifter. Sådanne krav kender man ikke ude i den rigtige kapitalisme. Men klubberne er også mere at sammenligne med kulturinstitutioner, mener Dave Boyle fra Supporters Direct.

"Fodbold handler om følelser. Det er også en af grundene til, at så få klubber forsvinder. Folk kæmper for dem, fordi de ikke kan erstattes."

"Korruption er en del af den menneskelige natur"

Interview: IOC bør overveje, om organisationens etiske kodeks også bør gælde internationale specialforbund, mener Dick Pound, IOC-medlem og tidligere præsident for WADA.

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Da doping- og bestikkelsesskandalerne i 1998 rullede i forbindelse med Tour de France og udpegningen af Salt Lake City som værtsby for vinter-OL, sendte de chokbølger gennem idrætten og førte både til reformer af IOC og dannelsen af WADA.

Spørgsmålet er i dag, om sporten med sine mange eksempler på dårlig ledelse og korruption har brug for en ny renselseskur.

Ja, lyder Dick Pounds svar, uden at han dog vil lægge sig fast på bestemte løsninger. Men den tidligere vicepræsident i IOC, præsident for WADA og nuværende formand for Play the Games 'advisory board' ser et klart behov for en debat om, hvordan idrættens organisationer kan bekæmpe korruption lige fra match-fixing til dårlig

ledelse og korrupte idrætspolitikere.

"Sporten er så vigtig for samfundet generelt, at den skal have de rigtige folk og folk, der arbejder med de rigtige hensigter. Korruption i enhver form – folk, der udnytter deres position til at skaffe sig personlige fordele – er en gammel og alvorlig problemstilling," siger Dick Pound i et interview med Idan.

Anti-korruptionsagentur er muligt

Det er blevet foreslået at danne et internationalt anti-korruptionsagentur med WADA som forbillede. Hvilke muligheder og problemer ser du i sådant et agentur?

"Præcis hvilken model, der kan blive tale om, ved jeg ikke. Men hvad der synes at stå klart ud fra en diagnose af pro-

fortsættes...

Fornyelse af idrætsorganisationer

Hvordan kan nationale og internationale idrætsorganisationer udvikle og forny sig, så de er bedre rustet til nutidens udfordringer inden for elite- og breddeidræt?

Det spørgsmål sætter bogen 'The New Sports Organisation' til debat og kommer samtidig med bud på, hvordan idrætsorganisationer på én og samme tid kan være både non-profit og kommercielt baseret.

Ud fra organisationsteori og praktiske casestudier præsenterer bogen otte essentielle områder til at skabe succesfuld organisering og ledelse.

Bogen henvender sig til idrætskonsulenter, managers, forskere, politikere og andre, der interesserer sig for idrættens organisering.

The New Sports Organisation – Eight essentials for renewing the management of sport

Lars Haue-Pedersen (red.)

TSE Consulting/proSportpublishing

156 sider

Pris: 45 US \$

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 24 - 29 juni 2009

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1030
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
29. juni 2009.

Foto: Play the Game/Jens Astrup

Pound: Jeg tror, at sporten er nået til et punkt, hvor den begynder at forstå, at den behøver hjælp.

blemerne, er, at det, der hidtil er blevet gjort, ikke virker. Det var det samme, da vi begyndte at se på doping."

Vi har set en debat om match-fixing. Er tiden blevet mere moden for handling? Alle – også Sepp Blatter i FIFA – ser efterhånden ud til at forstå, at sporten ikke kan løse problemerne med match-fixing alene.

"Ja, her kan du ikke sige: Dette er et 'familieproblem', som kun 'familien' kan løse. For det kan familien ikke, selv om den gerne vil. Jeg tror, at sporten er nået til det punkt, hvor den begynder at forstå, at den behøver hjælp."

Rolle for anti-korruptionsagentur

Hvilken rolle kunne et anti-korruptionsagentur her spille i forhold til de internationale forbund og IOC?

"Det vil blive stakeholder. Det vil have informationer, som det er nødvendigt at dele, hvis der fx er et resultat, der skaber mistanke om manipulation. Det kan også bidrage til at finde ud af, hvem der er ansvarlig for en eventuel manipulation. Er det kun udøveren, eller er andre involveret, og skal de i givet fald suspenderes, og i hvor lang tid og på hvilke betingelser? Dernæst er spørgsmålet om de forskellige love, der findes i de enkelte lande. Skal der være et standardsæt af love i stil med konventionen, vi har inden for doping?"

Ser du på længere sigt mulighed for, at et sådant agentur kan blive etableret og vil virke?

"Det største problem, jeg ser, er, hvem der skal betale det. Jeg ved ikke, hvor mange internationale specialforbund, der vil være parate til at putte penge i det. Måske vil nogle spørge – fx i bueskydning

– hvorfor vi skal bruge penge på det, når vi ikke har match-fixing?"

Opgør med korrupte forbund

Mens det ifølge Dick Pound ikke nytter at se match-fixing som et sportsinternt 'familieproblem', mener han, at det forholder sig anderledes med de korruptionssager og anklager, der opstår i specialforbundene – fx i det internationale håndboldforbund.

"Under den forudsætning, at alt, hvad vi har hørt om det internationale håndboldforbund, er korrekt, så er det problem, de selv skal løse. Det er et familieproblem."

Flere vil sige, at magtforholdene i de internationale forbund kan være så fastlåste, at det næsten umulig for forbundene selv at løse deres problemer...

"Du kan mene, at demokrati er besværligt og ineffektivt, men det er problemer, forbundene må løse."

Men samtidig har du antydnet, at man til gengæld mod at lade forbundene være repræsenteret i IOC måske kunne opstille nogle standarder for, hvordan de skulle opføre sig. Vil det være en vej at gå for IOC?

"Det er en af de ting, som IOC burde overveje. Når man har åbnet sådan en kategori af medlemskaber, skulle et af kriterierne måske være, at alle de potentielle medlemmer i kategorien bør være underlagt IOC's etiske kodeks og etiske kommission."

Hvis vi mødes igen om ti år – hvad forventer du, at vi vil spørge dig om på det tidspunkt?

"Du kan genbruge spørgsmålene. Doping og korruption vil fortsat være der, for det er en del af den menneskelige natur. Det er konstante udfordringer."